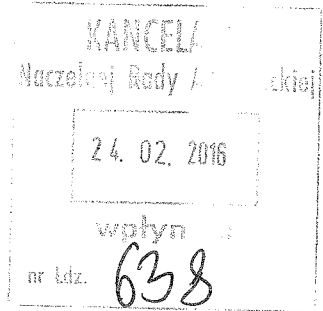

MINISTER
SPRAWIEDLIWOŚCI

Warszawa, 19 lutego 2016 r.

DZP-III-023-4/15/3

Pan
Andrzej Zwara
Prezes
Naczelnej Rady Adwokackiej
ul. Świętojerska 16
00 – 202 Warszawa

W związku z dokonanymi wpisami na listy adwokatów osób zajmujących stanowisko komornika sądowego, pragnę zasygnalizować Panu Prezesowi stanowisko w przedmiocie jednoczesnego wykonywania zawodu komornika sądowego i posiadania statusu adwokata.

Na wstępie należy przywołać przepis art. 72 ust. 1 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. - Prawo o adwokaturze (Dz. U. z 2015 r. poz. 615, 1064, 1224 i 1255), określający przesłanki, których wystąpienie winno skutkować skreśleniem z listy adwokatów. Z pkt 4 cyt. przepisu wynika w szczególności, że okręgowa rada adwokacka *skreśla adwokata z listy w wypadku objęcia stanowiska w organach wymiaru sprawiedliwości, organach ścigania lub rozpoczęcia wykonywania zawodu notariusza.*

Przedstawiony problem dotyczy osób, które po uzyskaniu wpisu kontynuują wykonywanie funkcji komornika sądowego, przy czym niektóre złożyły ślubowanie, inne – nie, wszystkie zaś nie wyznaczyły siedziby zawodowej i nie wykonują zawodu adwokata.

Ustawodawca co prawda wprost nie przesądził, że objęcie stanowiska komornika sądowego lub rozpoczęcie wykonywania tego zawodu powoduje skreślenie adwokata z listy przez okręgową radę adwokacką, jednak wskazał, iż skreślenie to następuje w przypadku objęcia stanowiska w organach wymiaru sprawiedliwości.

Odnosząc się do statusu prawnego komornika sądowego należy wskazać, że zgodnie z art. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji (Dz. U. z 2015

r. poz. 790, z późn. zm.), komornik sądowy jest funkcjonariuszem publicznym działającym przy sądzie rejonowym.

Status komornika sądowego był analizowany w orzecznictwie zarówno Trybunału Konstytucyjnego, jak i Sądu Najwyższego i sądów administracyjnych. Na tym tle wystarczająco ugruntowane wydaje się stanowisko, że cechy konstytutywne funkcji komornika sądowego pozwalają go zaszeregować do kategorii „organu wymiaru sprawiedliwości” w rozumieniu art. 72 ust. 1 pkt 4 ustawy – Prawo o adwokaturze (por. wyroki: Trybunału Konstytucyjnego: z dnia 3 grudnia 2003 r., sygn. akt K 5/02, z dnia 20 stycznia 2004 r., sygn. akt SK 26/03 i z dnia 14 maja 2009 r., sygn. akt K 21/08, Naczelnego Sądu Administracyjnego: z dnia 18 grudnia 2012 r., sygn. akt II GSK 1899/11 i z dnia 24 maja 2013 r., sygn. akt II GSK 302/12 oraz uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 22 października 2002 r., sygn. akt III CZP 65/02).

Konsekwencją powyższej konstatacji jest uznanie, że cyt. przepis, chociaż dotyczy sytuacji objęcia stanowiska w organach wymiaru sprawiedliwości będąc adwokatem, to obejmuje swoją dyspozycją także wykonywanie zawodu adwokata z jednoczesnym piastowaniem takiego stanowiska. Co więcej, z jego brzmienia wynika obowiązek skreślenia z listy adwokatów we wskazanych w nim sytuacjach faktycznych.

Potwierdzeniem powyższego wniosku jest w szczególności wykładnia art. 72 ust. 1 pkt 4 ustawy – Prawo o adwokaturze, zawarta w wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 24 maja 2013 r., sygn. akt II GSK 302/12, zgodnie z którą *„usytuowanie komornika przy sądzie rejonowym i prowadzenie przez komornika czynności egzekucyjnych w związku z działalnością wymiaru sprawiedliwości pozwala na zaliczenie zawodu komornika do pomocniczego organu wymiaru sprawiedliwości, pomimo że nie jest on organem władzy sądowniczej i nie sprawuje wymiaru sprawiedliwości. W rezultacie należy uznać, że skreśleniu z listy adwokatów na podstawie art. 72 ust. 1 pkt 4 ustawy z 26.5.1982 r. - Prawo o adwokaturze (...) podlegają osoby, które w chwili wpisu na listę adwokatów zajmowały stanowisko komornika lub asesora komorniczego i nie rezygnowały z niego po wpisie.”*

Podobnie wypowiedział się Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie w wyroku z dnia 12 sierpnia 2010 r., sygn. akt VI SA/Wa 1120/10, który stanął na stanowisku, że: *„Ratio legis normy prawnej zawartej w art. 72 ust. 1 pkt 4 ustawy z 1982 r. - Prawo o adwokaturze sprowadza się do przeciwdziałania sytuacji, w której osoby zatrudnione w szeroko rozumianym wymiarze sprawiedliwości lub organach ścigania mogłyby równocześnie znajdować się na liście adwokatów. Odwoływanie się jedynie do wykładni językowej art. 72 ust. 1 pkt 4 ustawy jest niewystarczające, a wykładnia*

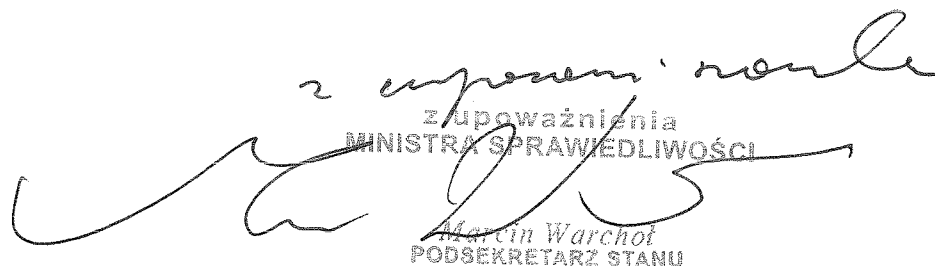
celowościowa i systemowa prowadzą do wniosku, iż ustawodawca nie miał intencji różnicowania sytuacji członka Izby Adwokackiej, który po wpisaniu go na listę obejmuje stanowisko w organach ścigania i sytuacji członka adwokatury, który takie stanowisko zajmował, ale z niego nie zrezygnował po uznaniu za dokonany wpis na listę adwokatów. W obu wypadkach powstaje bowiem sytuacja niedopuszczalna(...)" (LEX nr 737909)

Podzielając opisane powyżej stanowisko należy jednocześnie przychylić się do poglądu, że rozważając zastosowanie omawianego przepisu art. 72 ust. 1 pkt 4 ustawy – Prawo o adwokaturze nie należy różnicować sytuacji formalnego pozostawania na liście adwokatów i czynnego wykonywania zawodu adwokata, gdyż takiego rozróżnienia ustawa nie wprowadza. Nabycie prawa do wykonywania zawodu skutkuje bowiem wpisem na listę adwokatów i uzyskaniem statusu adwokata, który jest stały niezależnie od faktycznego wykonywania tego zawodu. W przeciwieństwie do sytuacji opisanej w z art. 4b ust. 1 pkt 1 ustawy (zakaz wykonywania zawodu adwokata przez osobę pozostającą w stosunku pracy) dyspozycja art. 72 ust. 1 pkt 4 ustawy nie uzależnia skreślenia z listy od faktycznego wykonywania zawodu.

Katalog przesłanek skreślenia z listy adwokatów ma charakter formalny, gdyż sprowadza się do wskazania następstwa wymienionych enumeratywnie zdarzeń prawnych. Potwierdza to brzmienie przepisu art. 73 ustawy, iż „adwokat skreślony z listy adwokatów z przyczyn wymienionych w art. 72 ust. 1 pkt 2 i 4-5 podlega na swój wniosek ponownemu wpisowi na listę, chyba że przestał odpowiadać warunkom przewidzianym w art. 65 pkt 1 i 2.”.

Wprawdzie więc czynność skreślenia z listy adwokatów nie pozbawia osoby skreślanej cech, umożliwiających ponowny wpis na listę, jednak jednoczesne piastowanie funkcji komornika, jak i innych, objętych dyspozycją analizowanego przepisu, z pozostawaniem na liście adwokatów, jest niedozwolone.

Przedstawiając powyższe stanowisko, wnoszę o rozważenie podjęcia działań prawnych, prowadzących do zapewnienia stanu zgodnego z regulacjami ustawy – Prawo o adwokaturze w odniesieniu do pozostawania na listach adwokatów osób czynnie wykonujących funkcję komornika sądowego, z uprzejmą prośbą o poinformowanie o zajętym stanowisku.

z upoważnienia
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI
Marcin Warchol
PODSEKRETARZ STANU

